

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

“Wspólnie na Zamojszczyźnie” - projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Wyniki badania jakości współpracy pomiędzy administracją publiczną i organizacjami pozarządowymi w gminie Komarów-Osada w oparciu o Lokalny Indeks Jakości Współpracy

Komarów-Osada, marzec 2014 r.

“Wspólnie na Zamojszczyźnie” - projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

1. Wstęp

Badanie stanu jakości współpracy w oparciu o Lokalny Indeks Jakości Współpracy zostało przeprowadzone w związku z przystąpieniem gminy Komarów - Osada do projektu „Wspólnie na Zamojszczyźnie”. Zostało ono przeprowadzone w okresie styczeń – luty 2014 roku. Gmina Komarów-Osada oraz funkcjonujące na jej terenie organizacje pozarządowe będą wdrażać rozwiązania zawarte w „Modelu współpracy pomiędzy administracją pozarządową i organizacjami pozarządowymi”. Badanie jakości współpracy pomiędzy tymi dwoma sektorami jest punktem wyjścia do dalszych działań. Zaproponowane rozwiązania mają tę współpracę wzmocnić, co w konsekwencji doprowadzi do poprawy jakości życia mieszkańców.

Badanie będzie prowadzone corocznie, aby tę współpracę monitorować i przygotowywać kolejne rozwiązania w zakresie tworzenia i realizacji polityk publicznych oraz budowania płaszczyzny wsparcia dla rozwoju inicjatyw obywatelskich.

2. Grupa Robocza

Grupa robocza ds. badania jakości współpracy (nie została formalnie powołana). W skład grupy wchodzi przedstawiciele organizacji oraz samorządu biorące udział w projekcie „Wspólnie na Zamojszczyźnie”

JST:

1. Iwona Pełypyszyn – Dyrektor Samorządowego Ośrodka Kultury
2. Anna Kupiec-Niedźwiedz – Dyrektor Szkoły Podstawowej w Komarowie-Osadzie
3. Joanna Karwat – pracownik Urzędu Gminy Komarów-Osada
4. Marzanna Mięka – po. Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej
5. Józef Pawliszak – Kierownik Centrum Integracji Społecznej

NGO:

6. Dorota Mazur – Kierownik Warsztatu Terapii Zajęciowej
7. Dominika Górka – Stowarzyszenie „Aktywni w kulturze”
8. Urszula Pakuła – Stowarzyszenie „Aktywni w kulturze”
9. Wojciech Bartyzel – Stowarzyszenie Bitwa pod Komarowem
10. Justyna Kuźniarska – Stowarzyszenie W dobrej wierze
11. Halina Saputa – Stowarzyszenie W dobrej wierze

“Wspólnie na Zamojszczyźnie” - projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

1. Opracowanie na temat relacji sektorowej

a) Przedstawienie podstawowych danych o relacjach między organizacjami pozarządowymi a administracją samorządową.

- Liczba organizacji pozarządowych działających na terenie gminy.

Na terenie Gminy Komarów-Osada działają:

- ✓ Stowarzyszenie na Rzecz Rozwoju Gminy Komarów-Osada Razem
- ✓ Stowarzyszenie W dobrej wierze
- ✓ Stowarzyszenie Klub Sportowy „Legion” Komarów
- ✓ Stowarzyszenie Bitwa pod Komarowem
- ✓ Stowarzyszenie Aktywni w kulturze
- ✓ Szkolno-parafialny Klub Sportowy „Jutrzenka”
- ✓ 11 jednostek Ochotniczych Straży Pożarnych – Komarów, Zubowice, Dub, Śniatycze, Antoniówka, Ruszczyzna, Krzywystok, Ruszczyzna, Janówka, Księżostany, Kadłubiska, Osp Komarów oraz OSP Zubowice są Krajowym Systemie Ratowniczo-Gaśniczym
- ✓ 11 kół gospodyń wiejskich – Komarów Wieś, Janówka, Krzywystok, Ruszczyzna, Wolica Śniatycza, Antoniówka, Śniatycze, Kadłubiska, Dub, Zubowice, Wolica Brzozowa
- ✓ Klub Seniora „Legenda”

- Liczba konkursów: co rocznie przeprowadzany jest jeden konkurs w obszarze wspierania kultury fizycznej, w trybie wspierania realizacji zadań publicznych.

W 2012 roku został ogłoszony i rozstrzygnięty (na rok 2013) otwarty konkurs ofert na realizację zadań z zakresu upowszechniania kultury fizycznej i sportu oraz z zakresu oświaty i wychowania – dowóz dzieci niepełnosprawnych realizujących obowiązek szkolny.

- Wielkość środków przekazanych organizacjom w innym trybie niż konkursowy
- kwotach przekazanych ogólnie organizacjom przez daną JST (na podstawie sprawozdawczości finansowej); informacje te można również przedstawić w rozbiciu na działy budżetów,
- Dzierżawa i użyczenie organizacjom nieruchomości
- liczbie zawartych umów (w tym w szczególności umów wieloletnich),

Podpisano dwie umowy (roczne) na łączną kwotę 51.000,00 zł. Nie przekazywano organizacji dotacji w innym trybie.

- liczbie i aktywności ciał konsultacyjnych, rad, zespołów itp.,
- programie współpracy i przebiegu prac nad tym dokumentem (w tym w szczególności o przebiegu konsultacji i terminie jego przyjęcia),

“Wspólnie na Zamojszczyźnie” - projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Co roku rada Gminy Komarów-Osada uchwała roczny program współpracy z organizacjami pozarządowymi i innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego. Projekt programu poddawany jest konsultacjom społecznym na podstawie Uchwały Nr XLV/270/10 Rady Gminy Komarów-Osada z dnia 10 listopada 2010 roku w sprawie określenia szczegółowego sposobu konsultowania z organizacjami pozarządowymi i podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 roku o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, projektów aktów prawa miejscowego w dziedzinach dotyczących działalności statutowej tych organizacji. Projekt programu oraz program jest zamieszczany w Biuletynie Informacji Publicznej.

- liczbie przypadków, w których organizacje włączają się w prace nad projektami prawa lokalnego, dokumentami strategicznymi (planami, programami, strategiami itp.), konkretnymi decyzjami, czy zasiadają w zespołach, radach, komitetach, ciałach konsultacyjnych itp.

a) Interpretację powyższych informacji na temat stanu relacji w ramach danej wspólnoty samorządowej w kontekście danych obrazujących stan współpracy międzysektorowej w skali kraju

Wyniki ogólnopolskich badań dotyczących współpracy administracji publicznej i organizacji pozarządowych wykazały, że jeżeli chodzi o partnerstwo między tymi dwoma sektorami, to dla organizacji pozarządowych samorząd jest najważniejszym partnerem. Zwłaszcza ten samorząd, na terenie którego znajduje się siedziba organizacji, i na której działa. Natomiast dla władz lokalnych organizacje są jednym z wielu partnerów współpracy (obok, biznesu, kościoła, innych instytucji publicznych, czy mediami).

Organizacjom w znacznej mierze zależy na współpracy z samorządem ze względu na możliwość pozyskiwania środków na działalność organizacji od samorządu. To powoduje, że raczej organizacje pozarządowe a nie przedstawiciele administracji muszą zabiegać o dobre (lub po prostu jakiegokolwiek) relacje. Jest to pierwsze źródło nierówności między tymi dwoma partnerami dialogu.

Współpraca finansowa organizacji i samorządu jest realizowana głównie w obszarach: sportu (współpracę w tym obszarze deklaruje 80,5% urzędów samorządowych), kultury (37,5% wskazań), zdrowia (30,1%), pomocy społecznej (28,7%). W ramach współpracy finansowej władze lokalne zdecydowanie preferują wspieranie organizacji w realizacji zadania publicznego, a nie powierzanie im realizacji tego zobowiązania w całości, za czym musiałoby iść całościowe finansowanie.

Dużym problemem współpracy samorządu i organizacji jest niski poziom realnej konkurencyjności, a władze samorządowe często popierają organizacji z terenu własnych gmin (te które mają siedzibę i działają na terenie gminy) i rozpisywania konkursów pod te właśnie, niejako „swoje”, organizacje.

“Wspólnie na Zamojszczyźnie” - projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Podmioty trzeciego sektora same siebie postrzegają jako słabszą stronę w procesie współpracy. Sporo organizacji akceptuje taką sytuację i nie podejmuje działań zmiany tej sytuacji. W efekcie, jednocześnie zwalniają się one z odpowiedzialności za jakość współpracy z samorządem. Sprzyja to budowaniu postawy roszczeniowej wobec władz samorządowych i upatrywaniu właśnie w nich głównego źródła zarówno dobrych, jak i przede wszystkim złych cech współpracy.

W opisowej części porównania gminy Komarów-Osada do Polski sytuacja wygląda podobnie. Organizacje oceniają dobrze współpracę z gminą, zwłaszcza im wsparcie niefinansowe. Współpraca finansowa realizowana jest głównie w obszarze sportu. Samorząd w znacznej mierze wspiera organizacje z terenu gminy.

b) Wstępna ocena współpracy na podstawie zebranych informacji

Władze lokalne udostępniają organizacjom pozarządowym lokale, po wcześniejszym uzgodnieniu terminu (to jest podyktowane tym, aby terminy spotkań różnych organizacji nie pokrywały się). Nie ma spisanych reguł udostępniania mienia komunalnego, mimo to żadna z organizacji nie spotkała się z odmową udostępniania sali, wszystkie są traktowane jednakowo. Władze lokalne również informują organizacje o swoich planach i zamierzeniach, często też motywują je do działania.

Gmina udostępnia organizacjom pozarządowym stronę internetową do promocji ich działalności. Dodatkowo gmina pomaga w informowaniu o poszczególnych działaniach za pośrednictwem prasy- Tygodnik Zamojski, kronika Tygodnia, Gazeta Zamojska, czy za pośrednictwem portalu internetowego Informacyjna Agencja Samorządowa. Trwają prace nad założeniem prasy lokalnej (gminnej), gdzie będą zamieszczane informacje gminne, w tym o działalności organizacji.

Gmina i organizacje pozarządowe współdziałają ze sobą przy okazji różnych uroczystości czy imprez, np. Dni Komarowa, dożynki gminno-parafialne, Gminne Święto Sportu, uroczystości związane z obchodami rocznicy Bitwy pod Komarowem.

Władze gminy pracują na rozwój gminy, z powodzeniem sięgają po środki zewnętrzne, co widać po wykonanych inwestycjach:

- ✓ Budowa boiska wielofunkcyjnego w Komarowie-Osadzie
- ✓ Remont i budowa świetlic wiejskich wraz z doposażeniem – Kadłubiska, Krzywostok, Wolica Śniatycza, Antoniówka, Śniatycze, Dub, Zubowice, Wolica Brzozowa, Janówka, Komarów Wieś
- ✓ Budowa wodociągu w Janówce wraz z ujęciem wody
- ✓ Budowa budynku szkoły podstawowej w Antoniówce
- ✓ Utworzenie Warsztatów Terapii Zajęciowej
- ✓ Budowa placów zabaw przy szkołach i świetlicach
- ✓ Zakup samochodów dla jednostek OSP
- ✓ Remont, modernizacja budynków szkół
- ✓ Budowa lub odbudowa dróg gminnych
- ✓ Modernizacja ujęcia wody w Komarowie-Osadzie

“Wspólnie na Zamojszczyźnie” - projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

- ✓ Utworzenie punktów przedszkolnych
- ✓ Remont budynku ośrodka zdrowia w Komarowie-Osadzie

To są przykładowe inwestycje, które w ostatnich latach wykonała Gmina.

4. Ankieta i jej opracowanie (do NGO i JST)

Podsumowując współpracę z samorządem lokalnym w roku 2013 organizacje pozarządowe z terenu gminy komarów-Osada wskazały, że najważniejsze dla nich jest podejście administracji do współpracy (3,91) oraz podejście organizacji do współpracy (3, 81). Na nieco niższym poziomie zostały ocenione rezultaty i zakres współpracy. Średnia ocena jakości współpracy to 3,67 w 5 stopniowej skali, czyli wynik pozytywny.

Jako atuty współpracy z administracją pozarządową wskazano: komunikatywność oraz wsparcie logistyczne. Jako główne wady: zbyt mało środków finansowych, niewystarczająca liczba obiektów sportowych i słabe wyposażenie organizacji.

Organizacje jakość współpracy oceniają na poziomie dobrym i neutralnym. Żadna nie wskazała oceny złej lub bardzo złej. 3 organizacje współpracowały z samorządem w zakresie tworzenia prawa i programów, realizacji zadań publicznych natomiast dwie ze wsparcia niefinansowego samorządu. 2 oceniły intensywność współpracy na dużą, natomiast 1 na małą.

Oceniając działania samorządu w obszarze aktywizacji społecznej mieszkańców każda z 3 organizacji uczestniczących w badaniu wskazała od oceny dobrze do neutralnie, nikt nie ocenił bardzo źle. Daje to więc samorządowi mocną trójkę (3,67) w zakresie aktywizacji mieszkańców.

Wolę współpracy ze strony przedstawicieli JST respondenci ocenili na 4,11. Na tę ocenę składają się:

- wola współpracy (4,33)
- partnerskie podejście (4)
- przejrzystość procedur (4)

Oceniając działania JST w poszczególnych obszarach na uwagę zasługuje fakt, że najlepiej została oceniona współpraca pozafinansowa (udostępnianie zasobów lokalowych i sprzętowych przez samorząd) oraz diagnoza problemów i potrzeb mieszkańców. Na niższym poziomie (3,67) organizacje oceniły wzajemne informowanie się o podejmowanych działaniach, włączanie NGO w procesy decyzyjne oraz finansowanie działalności NGO. Pozostałe obszary współpracy (pomoc samorządu w zakresie pozyskiwania funduszy zewnętrznych) oceniono na poziomie 4. Jest to obszar wymagający rozmowy.

Członkowie organizacji pozytywnie ocenili własną działalność, na poziomie 3,81. Oceniając poziom aktywności mieszkańców w tym samym NGO na terenie gminy 2 z organizacji oceniły dobrze, jedna oceniła źle. Nieco lepiej oceniono podejście organizacji do współpracy z samorządem i innymi partnerami. Tu

“Wspólnie na Zamojszczyźnie” - projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

organizacje wystawiły sobie 3,33 za wolę współpracy, ale już 4 za partnerskie podejście i 4,33 za przejrzystość w działaniu.

Przy samoocenie związanej ze sposobem działania organizacje najwyżej oceniły działania na rzecz integracji Trzeciego Sektora (4,33), diagnozowaniu lokalnych problemów i potrzeb (4,33), informowaniu o swojej działalności (4,33) oraz sprawność w pozyskiwaniu funduszy (4,33). Nieco niżej organizacje oceniły swoją aktywność w zakresie zaangażowania w procesy decyzyjne, korzystanie z dostępnych form wsparcia. Formami aktywności organizacji jest udział w konsultacjach i partnerstwach, udział we wspólnych zespołach, pisanie dobrej jakości projektów, pozyskiwanie środków, komunikacja wewnątrz partnerstwa. Sposób działania NGO oceniony przez nie same na poziomie 4.

Respondenci źle oceniają rozwiązania prawne funkcjonujące w naszym kraju.

Zastanawiając się nad oddziaływaniem jakości współpracy pomiędzy NGO i JST na terenie gminy Komarów-Osada respondenci wskazali poziom dobry, ale pojawiają się też negatywne głosy dotyczące świadczonych mieszkańcom usługi. Oceniając jak ta współpraca przekłada się na rozwój ich organizacji, 2 wskazały na dobry rozwój związany ze współpracą, natomiast jedna na neutralny. Żadna organizacja nie zaznaczyła, że jakość współpracy ma bardzo zły wpływ na rozwój ich własnej organizacji.

Wszystkie trzy organizacje biorące udział w badaniu opierają swoją działalność na społecznym zaangażowaniu członków. Tylko jedna organizacja wskazuje, że czynnie działa w niej 30 – 49 osób, a dwie wskazały na poziom 10-19 osób zaangażowanych w pracę organizacji. 1 organizacje powstały w latach 2005 – 2009 i pozostałe dwie zostały zarejestrowane przed 1990 roku.

Większość organizacji działała w obszarze sport i kultura fizyczna, kultura i sztuka oraz bezpieczeństwo publiczne.

Jako rekomendacje do dalszej współpracy członkowie NGO wskazują:

- poprawić jakość współpracy ze szkołami
- zwiększenie aktywności i motywacji druhów
- planowanie działań związanych z działalnością samorządu z OPP

5. Spotkanie grupy podsumowującej wyniki

W spotkaniu uczestniczyli:

- Wiesława Sieńkowska – Wójt Gminy Komarów-Osada
- Małgorzata Pietrzak – Animator współpracy, Stowarzyszenie Równych Szans Bona Fides
- Barbara Kulczyńska- Kot – Centrum Dialogu Społecznego
- Iwona Pełypyszyn – Prezes stowarzyszenia „Aktywni w kulturze”
- Halina Saputa – członek stowarzyszenia „W dobrej wierze”
- Justyna Kuźniarska- członek stowarzyszenia „W dobrej wierze”
- Dorota Mazur – Kierownik Warsztatu Terapii Zajęciowej

“Wspólnie na Zamojszczyźnie” - projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

- Anna Kupiec-Niedźwiedź- Prezes Stowarzyszenia na Rzecz Rozwoju Gminy Komarów-Osada „Razem”
  - Marzanna Mikuła – po Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej
  - Wojciech Bartyzel – członek Stowarzyszenia „Bitwa pod Komarowem”
  - Urszula Pakuła – członek stowarzyszenia „Aktywni w kulturze”
  - Joanna Karwat – pracownik Urzędu Gminy Komarów-Osada.
- Spotkanie moderowała Małgorzata Pietrzak – Animator Współpracy.

Punktem wyjścia do spotkania było podsumowanie ankiet diagnozujących poziom współpracy jednostki samorządu terytorialnego z organizacjami pozarządowymi. Podsumowanie zostało przygotowane przez Stowarzyszenie Równych Szans Bona Fides.

Podsumowując współpracę z samorządem lokalnym Gminy Komarów-Osada w roku 2013 organizacje pozarządowe z terenu gminy wskazały, że najważniejsze dla nich jest podejście administracji do współpracy (3,91) oraz podejście organizacji do współpracy (3, 81). Na nieco niższym poziomie zostały ocenione rezultaty i zakres współpracy. Średnia ocena jakości współpracy to 3,67 w 5 stopniowej skali, czyli wynik na dość wysokim poziomie.

Zarówno przedstawiciele samorządu jak i organizacji pozarządowych podkreślali, że wola i chęć współpracy jest bardzo duża, że przynosi efekty. Owszem mimo widocznych efektów zawsze może być lepiej. Podstawą tak wysokiej oceny współpracy jest fakt, że członkowie organizacji głównie na co dzień pracują jako pracownicy urzędu gminy bądź jednostek podległych gminie i wszyscy się znają. Oprócz tego jedna osoba jest członkiem kilku organizacji, co w przełożeniu na efekty współpracy ma pozytywne znaczenie. Organizacje się ze sobą kontaktują, wzajemnie informują o planach zamierzeniach, przy czym każda z nich ma swój określony obszar działania i jedna organizacja nie wchodzi drugiej w drogę. Jeśli zadanie wykracza poza sferę zainteresowania jednej organizacji to zaprasza do współpracy inną organizację. Choć członkostwo jednej osoby w kilku organizacjach może być powodem małej efektywności działania – dochodzi do przeładowaniem jednej osoby nadmiarem obowiązków, co przy braku pomocy przyniesie efekty, niestety te negatywne.

Najważniejsze rekomendacje

- zmotywować organizacje do większego zaangażowania się w konsultowanie aktów prawa miejscowego;
- zorganizować szkolenie dla organizacji pozarządowych na temat funkcjonowania organizacji oraz z pisanie wniosków o dotacje i ich rozliczanie;
- szkolenie dla pracowników urzędu, jednostek podległych oraz członków organizacji z motywacji;
- zmotywować społeczeństwo do zaangażowania się w działalność organizacji

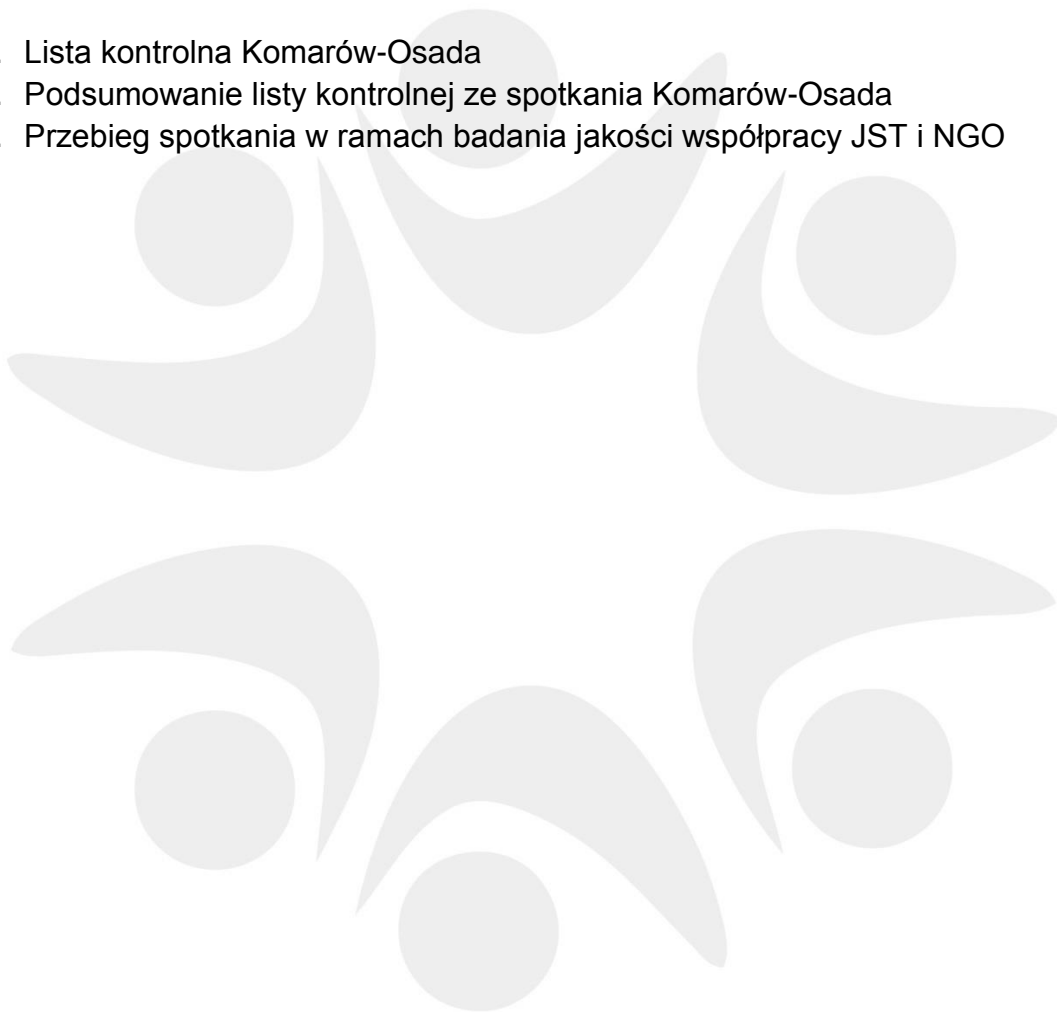
“Wspólnie na Zamojszczyźnie” - projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

6. Upowszechnianie

Wyniki oceny naszej współpracy zostaną zamieszczone na stronie internetowej Urzędu Gminy. O pracach nad wspólną samooceną będziemy informować lokalną społeczność w czasie sesji Rady Gminy, za pośrednictwem informacji wysyłanych do NGO i placówek podległych samorządowi.

Załączniki:

1. Lista kontrolna Komarów-Osada
2. Podsumowanie listy kontrolnej ze spotkania Komarów-Osada
3. Przebieg spotkania w ramach badania jakości współpracy JST i NGO

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

“Wspólnie na Zamojszczyźnie” - projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

